קנו:

ל) [גירסת הערוך לדסתנהפי חלק], ב) בילה ב. ו: כו:

פיי מנקן, כ) בינט ב. ו. כו. פסחים נו: חולין יד., ג) רש"ל מ"ז, ד) לעיל יט:, ס) [ע׳

מסורת הש"ם

בלדאי. בכולה סוגיא משמע דהיינו חוזים בכוכבים ולא כמו שפירש"י בערבי פסחים (דף קיג:) מניין שאין שואלין בכלדאים שנאמר תמים תהיה וגו' ופירש דהיינו אוב ועוד קשה דבהדיא כתיב אל תפנו וגו' ובספרי דרש מנין שאין שואלין בגורלות

שנאמר תמים תהיה וגורל וחוזה בכוכבים חדא מילחא היא:

רבי יהודה אומר אם לא היתה נבלה מע"ש בו'. תיתה היכי מוכח בפסחים פרק מקום שנהגו בסופו (דף נו: ושם) ובפ"ק לבילה (דף ו: ושם) מהך מתניתין דמוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים לעולם מוכן לאדם הוי מוכן לכלבים והכא היינו טעמא דאסירא לכלבים משום דהואי מוהצה מחמת איסור שלא היתה ראויה חיה ש) (לא) לאדם ש) (ולא לכלבים) או ותירן ר"יב דיש דברים ראויים ליתו לפני הכלבים חיים כגון עופות וכיולא בהן הלכך אי לאו דמוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים הוה שריא ליתן לכלבים ג וה"ר יצחק בן הר"ר מאיר גרים במתני׳ אם לא היתה נבלה מעיו"ט אסורה השתא אתי שפיר בפשיטות דמוכן שפיר לאדם ואינו מוקלה מחמת איסור ולא נהירא לי דבריש בינה (דף ב.) דייק מינה דגבי שבת סתס לה תנא כר"ש אלמא גבי שבת מיתניא וה"ר פורת מפרשה דממשנה יתירה דייקי דה"ל למתני אם לא היתה נבלה מע"ש אסורה ותו לאי דמאי ל"ל לפי שאינה מן המוכן אלא להכי תני לה האפילו הוי מוכן לאדם לגמרי שלא היה מוקנה מחמת איסור

לא הוי מוכן לכלבים. מ"ר: ושמואל אמר הלכה כר"ש. תימה לר"י תרתי דשמואל למה לי דתיפוק ליה מההיא דכרכי דווזי ועז לחלבה ורחל לגיותה דשילהי פ"ק (דף יט: ושם) ותירן ר"י דמוקנה דהתם קיל ממוקנה דהכח": תרגמא זעירי בבהמת קדשים. תימה לר"י היכי מוכח

מהכא דס"ל כר"ש ע"כ אינטריך לאוקמה בבהמת קדשים כדמוכח פרק אין לדין (בילה דף כו:) משום דמתני' נמי דיקא דקתני עלה ולא החלה שנטמאת מה חלה דקדשים אף בהמה דקדשים ומכח האי דיוקא פריך התם למר בר אמימר דאמר מודה היה ר"ש בבעלי חיים שמתו שאסורין ודחיק ר"י לתרץ ° דהכי קים ליה להש"ם שלא פירש זעירי כן אלא משום דבעי לאוקמה כר"ש. מ״ר: והא א״ר יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן אין מבקעין כו'. מימה לר"י היכי מוכח מהכא דלא ס"ל כר"ש דההיא ודאי כרבי יהודה דשמא אית ליה לרבי יוחנן מיגו דאיתקלאי לבין

השמשות איתקנאי לכולי יומא וקורה שנשברה אפילו לר"ש איתהנאי בין

דקתי לדק. שהוא מזל שלך: במערב. שהוא מקום מלוגן ואין ראוי להוליד כך מלחמי בהש"ס רבינו הלוי: במורחו. שהוא מקום חום: לדק. הקב"ה קראו להביאו למזרח: לרגלו. בשבילו: אבלט. שם חכם נכרי היה וחוזה בכוכבים: אזיל ואתי. דאין מול לישראל

ויועיל לו תפלה: **בסרסי גובי.** בשתי חתיכות שקללו עם הקנים בלא יודע: מרמינן בהדדי. מטילין פת [לסל] לכל החבורה כאחד ואוכלין יחד והאחד גובה מכולן: אנא קחימנה ומרמינה. הגבה וחשים בסל: שוואי נפשאי כמאן דשהלי מיניה. עשיתי עלמי כגובה ממנו ונתתי משלי חלקו: לא ממיתה משונה. ומיהו מיתה הגונה ימות אלא ממיתה עלמה מללת ונותנת חיים: כלדאי. חוזים בכוכבים: דלתא. תחבתה: למכבנהא. ואישפינגלי"ו בלע"ון נושק"ה של זהב שיש כמו מס ברחשה: ריסתנאי. אמנשטריישו"ן: ובעי רחמי. בקש רחמים שלח ישלוט בך יצר הרע: קיבורת. אשכול תמרים והדקל לה שלו היה: מתבר' הת הדלועין. התלושין ומיהו סתמן לאו למאכל בהמה קיימי אלא לאדם: ואת הנבלה. שנתנבלה היום ובין השמשות היתה עומדת לאדם ואפ״ה מחתכיו: בבו' כר"ש. דלית ליה מוקנה: מדכרכי דוווי. מחללות העשויות לספינות לכסות פרקמטיא שבתוכן. זוזי ספינות בלשון ארמי כך מלאתי בתשובת הנחונים: כי הוו מייתי טריפתה להמיה. בהמה שנולד בה ספק טרפות ולריכה להוראת חכם: אקלקילמא. ®על האשפה שאם יראנה טריפה יניחה שם: ואפילו לכלבים לא הזיא. דנשחטה היום ולא יוכלו לטלטל כרבי יהודה: מרגמא ועירי.

דקאי צדק במערב מהדרנא ומוקמינא ליה במזרח והיינו דכתיב ימי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו ומדשמואל נמי אין מזל לישראל דשמואל ואבלם הוו יתבי והוו קאזלי הנך אינשי לאגמא א"ל אבלט קאול ווע מונס לשמואל האי גברא אזיל ולא אתי טריק ליה חיויא ומיית א"ל שמואל אי בר ישראל הוא אזיל ואתי אדיתבי אזיל ואתי קם אבלט שדיה לטוניה אשכח ביה חיויא דפסיק ושדי בתרתי גובי א"ל שמואל מאי עבדת א"ל כל יומא הוה מרמינן ריפתא בהדי הדדי ואכלינן האידנא הוה איכא חד מינו דלא הוה ליה ריפתא הוה קא מיכסף אמינא להו אנא קאימנא וארמינא כי ממאי לגביה שואי נפשאי כמאן דשקילי מיניה כי היכי דלא ליכסיף א"ל מצוה עברת *נפק שמואל ודרש יוצדקה תציל ממות ולא ממיתה משונה אלא ממיתה עצמה ומדר"ע נמי אין מזל לישראל דר"ע הויא ליה ברתא אמרי ליה כלדאי ההוא יומא דעיילה לבי גננא מריק לה חיויא ומיתא הוה דאיגא אמילתא מובא ההוא יומא שקלתה למכבנתא דצתא בגודא איתרמי איתיב בעיניה דחיויא לצפרא כי קא שקלה לה הוה קא סריך ואתי חיויא בתרה אמר לה אבוה מאי עבדת אמרה ליה בפניא אתא עניא קרא אבבא והוו מרידי כולי עלמא

בסעורתא וליכא דשמעיה קאימנא שקלתי שמר ניהליה אמר לי יהבתיה ניהליה אמר 🕫 🗈 במסכת בילהיי בבהמת קדשים דאסורה לה מצוה עבדת נפק ר"ע ודרש וצדקה תציל בהנאה ולא חזיא לכלבים הא דחולין שפיר דמי להאכילה לכלבים: ממות ולא ממיתה משונה אלא ממיתה עצמה ומדר"ג בר יצחק נמי אין מזל לישראל ראימיה דר"נ בר יצחק אמרי לה כלדאי בריך גנבא הוה לא שבקתיה גלויי רישיה אמרה ליה בסי רישיך כי היכי דתיהוו עלך אימתא דשמיא ובעי רחמי לא הוה ידע אמאי קאמרה ליה יומא חד יתיב קא גרים תותי דיקלא נפל גלימא מעילויה רישיה דלי עיניה חוא לדיקלא אלמיה יצריה סליק פסקיה לקיבורא בשיניה: מתני סימחתכין את הדלועין לפני הבהמה יואת הנבלה לפני הכלבים רבי יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת אָסורה לפי שאינה מן המוכן: גמ' איתמר (ער"ל נבלה מערב שבת אָסורה לפי שאינה מן המוכן: גמ' איתמר שח"ז סימן) אמר עולא הלכה כרבי יהודה י (ושמואל אמר הלכה כר"ש) ואף רב סבר הלכה כרבי יהודה מדכרכי דיווי ידרב אסר ושמואל שרי ואף לוי סבר הלכה כרבי יהודה כי הא דלוי כי הוו מייתי מריפתא לקמיה ביומא מבא לא הוה חזי לה אלא כי יתיב ∞אקילקליתא דאמר דילמא לא מתכשרא ואפילו לכלבים לא חזיא ושמואל אמר הלכה כרבי שמעון ואף זעירי סבר הלכה כר"ש דתנן יבהמה שמתה לא יזיזנה ממקומה ותרגמא זעירי "בבהמת קדשים אבל בחולין שפיר דמי ואף רבי יוחנן אמר הלכה כר"ש ומי א"ר יוחגן הכי "והא א"ר יוחגן הלכה כסתם משנה ותנן

השמשות קודם שבירתה דהואי מוקלה מחמת חסרון כים דמודה ביה ר"ש אבל במתניתין לא איתקלאי בין השמשות דלית ליה ההיא מוקלה מה שהיא עומדת לאדם והיה רוצה רבי לתרך דאי אית ליה לר' יוחנן מיגו דאיתקצאי היה אוסר ודאי לטלטל בהמה שנתנבלה בשבת שהרי נהי שהיתה ראויה לכלבים ⁽²⁾ בלא שחיטה כדפירשית לעיל מיהו לטלטל היתה אסורה דכולי עלמא מודו דבעלי חיים הם מוקצים הוה לן למימר מיגו דאיתקנאי ודנתי לפני רבי כיון שהיא ראויה לכלבים משום שהיא מוקצה לטלטל אין לנו לאוסרה לטלטל נבלה בשבת מידי דהוה אפירות הנושרין דתלינן טעמא בריש בילה (דף ג.) שמא יעלה ויתלוש ומשום מוקלה לא אסירי לטלטל כיון דחזו לעורבים בעודן מחוברין אע"פ שבעת חבורן היו אסורין לטלטל וחירך רבי דמסתמא מתניחין בכל ענין איירי בין אותן שראויין לכלבים בעודן חיים בין שאינן ראויין ש לכלבים דבכולהו שרי ר"ש ואכולהו קאי רבי יוחנן דאמר הלכה כרבי שמעון דמתניתין ולא למחלה אלמא לית ליה מיגו דאיתקלאי. מ"ר: דהא אמר רבי יוחנן הלבה בסתם משנה. בריש בילה (דף ב.) אמרינן גבי שבת דסתם לן תנא כר"ש משמע דחשיב לסתמא דמתני' סתמא אמר רבי לאו משום סתמא קאמר דודאי לא חשיב כסתמא כיון דבמתניחין נמי פליג רבי יהודה וסתמא לאו דוקא אלא ֹ־א חשיב כרבים. ֹ־ב מ״רי׳ :

פרש"י ב"ק כא. ובע"ו כח. ד"ה ניקרא], ו) ביצה כו:, ז) [לעיל מו. וש"גן, ה) [דף כו:], ע) רש"ל מ"ו, י) [ועי מוספות בילה ב: ד"ה גבי שבתו.

הגהות הב"ח

(A) גמרא שקלתיה לריסתנאי. נ"ב פירוש חלק . סעודה שלי וע' בברכות דף מב: (ב) תום' ד"ה והא א"ר יומנן וכו' ראויה לכלבים יומנן וכו' ראויה לכלבים בע"ש כדפי לעיל: (ג) בא"ד אע"פ שבשעת : מבורו

גליון הש"ם

רש"י ר"ה אקלקילתא על האשפה. מלשפות יריס על האשפה. ממשפות ירים לציון (תהלים קלג) מרגום מקלקלתל מרים חשוכה רש"י ע"ג דף כמ ע"ל ד"ה ויקרל: תום' ד"ה תרגמא וכו' דהכי קים ליה. עיין לעיל דף ט ע"ב חוספ' ד"ה הא לן וש"נ:

לעזי רש"י

אישפיובלי"ז אישפינגלי"ו [אישפינגל"א]. סיכה (שאינה נקובה). נושק"א. סיכה, מכבנה. . אמנשטריישו״ן . [אמינישטרישו"ן]. מנה.

רבינו חננאל

אבלט, שהיה (רבנן) [רבינו] שמואל אומר, גוי הוא, דאמרינן בפרק אין של גוים שמואל ואבלט הוו יתבי כו׳. מתני׳ מחתכין . את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים, רבי יהודה אומר אם לא היתה נבלה מע"ש אסורה. אתמר ע'ר'ל' אמר הלכה כר' יהודה. פי' ע'ר'ל' סימן שמות החכמים דאמרו דהלכה כר׳ יהודה והם ע׳ולא ור׳ב ול׳וי, אילו שלשתם כר׳ יהודה. עולא בפירוש אמר הלכה כר' יהוד רב מכלל חלוקתו נ שמואל בכראכי דזוגי, נ מחצלאות הכרוכות זוגות זוגות העומדות למכירה, דרב אסר להתירז ולישב בהן. שמעינן מינה כיון שהן לסחורה מוקצות הן, מכלל דסבר הילכתא כר׳ יהודה. לוי נמי מכללא דכי הוו מייתי טרפה לקמיה דלוי ריו"וז לא הוה חזי לכלבים לא חזי, שמעינן . מינה דכר' יהודה סבירא ליה דאמר לפי שאינה מן אמרי הילכתא כר' שמעון. זעירי מכללא, מדחזינן . ליה לזעירי דמתרגם להא זיזנה ממקומה דבבהמת קדשים [מיירי], מכלל דחולין שרי, כר' [שמעון] רלית ליה מוקצה. ומקשינן . הלכה כסתם משנה, ותנן

לב א טוש"ע י"ד סימן רמז סעיף ד: סעיף ד: לג ב טוש"ע א"ח סימן ב

מעיף ו: לד ג ד מיי פכ״א מהלכות שבת הל' יח סמג שם טוש"ע א"ח סימן שכד סעיף טופייע חיים סיתן שכד סעיף 1 ז: לה ה מיי' פייב מהלכות ייש הלכה טו סמג

תורה אור השלם

יט הלכט לארן עה:

1 מי הַעִיר ממורח צדַק יקראהו לרגלו יתן לפניו ַרְּנֵי נָבְּיוּ יְלֵנְ בְּלֵּר וֹכִּין בְּּצְּׁפְר גוֹיִם וּמְלְכִים יַרְדְּ יִתֵּן בָּעְפָּר חַרְבּוֹ בְּלֵשׁ נִדְּף לֵשְׁתוֹ:

בי... ... 2 לא יועילוּ אוֹצְרוֹת רֶשַׁע 2 יצדקה תציל ממות: משלי י ב

מוסף רש"י מחתכיו את הדלועיו. ולא

מהתכין את הדרועין. ונס מתריען מוקלין הן לבחמה דמאכל אדם הן (לעיל קנה:) ולא אמריען טירחא דלאו לורך הוא (ביצה ב.). ואת הגבלה לפני הכלבים. יאע"פ שנתנבלה בשבת, דבין יושע פ שתוופנט בשבת, יצין השמשות לא היתה עומדת לאכילת כלבים, אפילו הכי שרי, דלית לן מוקלה בשבת (שם). שאינה מן המוכן. אתמול כשקדש היום לא היתה עומדת למאכל כלבים (חודין פרגמטיא של ספינה, וווזי לשון זוג לפי שהן שמים ועשויות כאהל, ובמשובת הגאונים מלאמי כרכי דזיווי נלטון ארמי (לעיל יט:). דרב אסר ושמואל שרי. רנ אסר לטלטולי משום מוקלה דרב סבר כר' יהודה במוקלה ושמואל סבר כר"ש דלית קדשים. שחקורה בהנחה יטעונה קבורה ואינה נפדית דפעונט קבורט ותוחט פריעו דבעינן העמדה והערכה, אי נמי אין פודין קדשים להאכיל לכלבים, ואפילו למ״ד פודין ביו״ע לא פרקי לה הלכך לא חזיא (ביצה בו:). הלכה כסתם משנה. כמה לעיל קמו:

מוסף תוספות

א. [ד]בין השמשות לא מצי שחיט לה דשמא הוא מצי שחיט לה ושבה..... שבת. מוס' פילה ו: ד"ה השתח. ב. [ד]מוכן לאדם היינו שעומדת לאכילת אדם ואע"ג דאיז ראויה אום ראב על רארן ראויתו לאדם לאותה שבת היינו מחמת איסור, ולא מחמת הקצאה שלא היה רוצה שיהנה בה אדם, ולא אמרינן עמידתה לאדם בעמידתה לכלכים. שאלו היתה עומדת לכלבים כמו שעומדת לאדם היתה מותרת כשנתנבלה בשבת, דלגבי כלבים ליכא מוקצה מחמת איסור. תוס׳ מוקצה מוזמות איטוד. נוסף פססיס גו: ד"ה דמגן, ג. ולא אמר דהוי מוכן לכלבים אע"ג דלבסוף הוי מוכן לכלבים אלא אדרבה לפי שסתמא עומד לאדם, מקצי ליה מכלבים. תוס' מתניא. תוס׳ בילה ו: ד״ה השתח. ה. דשפיר מיירי בשבת. תוס' נילה ו: ד"ה בשבת. מוק' נינה ו: ד"ה השתח. ו. דמיירי דהשתא הוי מוכן לאדם, משום דע"כ מיירי אף ביו"ט. תוק' ר"פ שס ד"ה השתח. דאי לא אשמועינן כ"א נבי שבת. תום׳ נינה ו: ד״ה

מוקצה מחמת מיאוס כגון בגדים ומחצלות שמכסין בהם דגים ושאר דברים המלכלכין אותם וכו' דנבילה המתנבלת בשבת מוקצה מחמת איסור הוא דאף לכלבים אינו ראוי מחיים ומוקצה מחמת איסור חמור ממוקצה מחמת מיאוס. מוס' לעיל עי: ד"ה הני הסתם להיות. מוס' נילה כ: ד"ה גני. יב. והוי רבים רבי שמעון והוי יחיד רבי יהודה, והלכתא כרבים כת"ק דהיינו ר"ש. מוס' נילה כ: ד"ה גני.